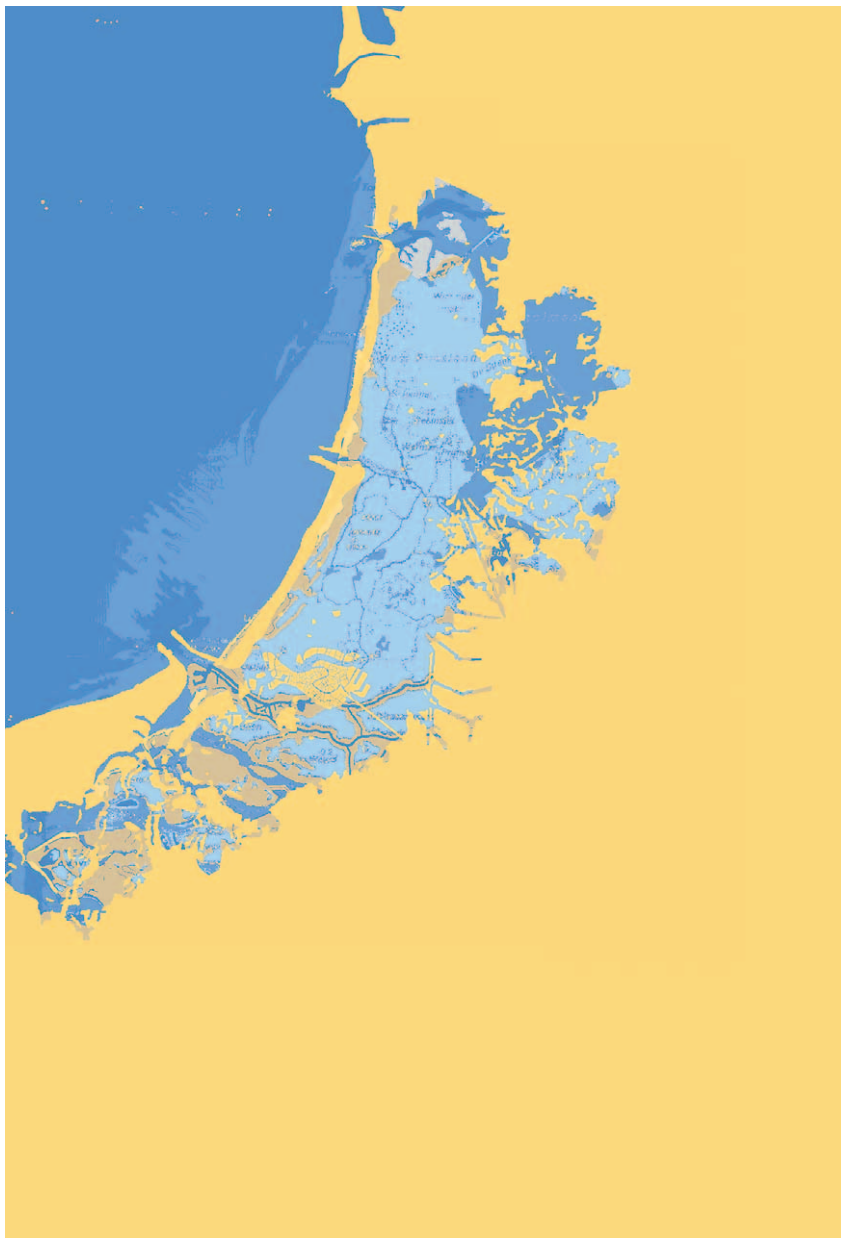

Hoe Holland weigert Venetië te zijn

Rotterdam als het Venetië van het Noorden? Als we de Venetiaanse kustlijn op de Hollandse projecteren is te zien hoe treffend de gelijkenis is. Venetië, in het geel, ligt in een lagune achter een lange kustlijn. Het land rond Rotterdam is echter ook zeebodem. Zet de pomp uit en... Rotterdam ligt eveneens in een lagune. De vraag is waarom daar niets van te merken is.

In Prinsenland – ‘laagste punt van Nederland’ – ligt een kunstwerk dat deze positie moet symboliseren. Iemand in Venetië al eens op een kunstwerk gestuit dat symboliseert dat het een nogal waterige stad is? Kijk je in Prinsenland om je heen, dan zie je een doodgewoon parkje: vlak, met gras, bomen en een vijver. Het gaat nog altijd elk voorstellingsvermogen te boven dat de zeebodem er ooit zo gewoon uit had kunnen gaan zien. Zo gewoon als al die andere wijlkjes. Dit tot ergernis van een grote schare Nederlanders die zich afvragen waar deze gelijkvormigheid toch vandaan komt, en tot wanhoop van ruimtelijke ordenaars die krampachtige pogingen doen ‘een stukje identiteit te genereren’.

Wel, maak je hetzelfde, dan krijg je hetzelfde. Nog altijd als er in de Hollandse lagune gebouwd wordt, worden eerst duinen op de zeebodem gestort, deze worden afgevlakt, het water wordt verwijderd en paalwoningen worden aangedrukt totdat er van die palen niets meer te zien is. En

dat is treurig, want met de ingrediënten ‘paalwoningen’, ‘kunstmatige duinen’ en ‘zee’ iets creëren wat slaapverwekkend en karakterloos is, is net zo onwaarschijnlijk als met witte wijn, prosciutto, room en parmezaanse kaas iets vies te koken.

Nog altijd is landschap geen uitgangspunt. Hoewel het grote water inmiddels is herontdekt met een nieuwe slogan, ‘Manhattan aan de Maas’, wordt nog dagelijks bij elke uitbreiding in de Hollandse lagune de mogelijkheid een nieuw Venetië te creëren afgewezen. Maar er is hoop. Het dreigende onheil voor Holland waar mensen als Adriaan Geuze en Al Gore op wijzen stelt ons voor de opgave de relatie met de zee te heroverwegen. Als de ruimtelijke ordening eindelijk rekenschap af zal leggen van het gegeven dat Holland geen land is, maar een steeds moeizamer continu droog te pompen zee, zal ons dat noodgedwongen de mogelijkheid bieden dat Venetië alsnog te evenaren.

Harro de Jong